

HUDE KRITIKE V ZDA na račun ital. monopolizma

barikade na glavnih križi-
stevih zmanjšati hitrost in da
prepreči poškodb.

barikade na glavnih križi-
jena zmanjšati hitrost in da
blokov.

KADAR DOMIŠLIJA ZAOSTAJA ZA STVARNOSTJO ŽIV ZAZIDAN

Značilna posebnost lama-
tiskega verovanja so tibetski
puščavnik, bolj rečeno samo-
tariji, ki se pustijo živi zazidati.
Raziskovalec Tibetana, Sven He-
din, je obiskal tak grob živega
mrtveca in ga opisal.

Nekoga dne, ko je divjal za-
padebni veter, je v gorah zapad-
el debel sneg, je z nekoliko
močmi jahal po samotni dolini
nad samostanom Linga in
Penjam. V dolini oziroma
kamniti koči ob vznožju skalna-
te stene, ki je nosila ime Sam-
de-puk. Velik pes se je podil
tam naokoli, sveti samostanski
pes. Vedel je, da je v votlini
mesto, toda če je čakal nanj,
je moral še dolgo čakati. Vot-
lina ni imela ne okna ne vrat.

V njeni notranjosti je izvir-
l studenček, ki je izvir-
l pod zidom po ozkem žlebu na
kaj dan. V votlini je bil za-
stavljen samotni lama. Ne da bi
trajal, kakor kaka zločina-
ca; prostovoljno je od-
šel v samoto in temo.

«Kako mu je ime?», je
vprašal Heđin.
«Nima imena. Pravimo
mu le lama Rimpoče,
sveti menih.»

«Od kod je prišel?»,
«Rojen je v Nguru v
Nakcangu.»

«Kako dolgo ostane tu?»,
«Dolke ne umre.»

«Ali nikdar ne vidi dne-
ne svetlobe?»,
«Ne. Položil je sveto pri-
sago, da bo zapustil samo-
to le mrtvec.»

«Koliko je star?»,
«Ne vem. Morda štiri-
deset let.»

«Kaj stori, če zbolijo?»,
«Umre ali pa polagoma
spet ozdravi.»

«Ali nikoli ne izve-
ste, kako se mu godi?»,
«Vsek dan mu porinemo
skoz ožko strugo pod
zidom skodelico cambu-
včar, ki s svetlobo črne-
ga in rdečega, če se hrane
šest dni ne dotakne
domnevno, da je mrtvec
in vdrmo v votlino.»

«Se je to kdaj zgo-
dilo?»,
«Da, pred leti je umrl
lama, ki je prebil dno-
vnetje. Tudi v preli-
najstarejši leti je umrl
menih, ki se je podal
dole v samoto in tam živel
štirideset let.»

«Ali menih, ki mu pri-
ne, ni bil svetnik?»,
«Ne. Nakopal bi si več
prekletstev, zazidanemu
pa bi tri leta štela sa-
mota ne bila več tema v
zasluženje.»

«Ali sliši, kar govorim
pred votlino?»,
«Ne. Židovi so predbelež-
Rimpoče prišel pred tremi leti
v samostan, se je pred menih
zobujal, da odide v temino.
Upoštevali dam, kdaj naj se iz-
šali zanj. Tisti dan so ga
širali v samoto, da ga po-
tlačijo v njegovega groba-
to in se pomikati lame korak
za korakom po dolini navzgor.
Kadarkoli bi hoteli podaljšati
znanj puščavnik se je v njih
ne dala. Sonce svetloho in barve
na de ne bo nikdar več gledal
gola. On ve, kaj strahovi ob njegovem
votini, poznaljen od vseh.

Vrat v votlino je odprl. Ne-
kaj svetlo preprogo, sešito iz vun-
ne na napušek nekaj kipec bo-
vato. Ko so se vpraznilo, zapuste vsi vot-
ni puščavnik ostane v oči.
Prineje teške skale in jih na-
pej drugo drugo čez drugo v
pej drugo. Zapolnijo vse luk-
nje in če ostane kje kaka raz-

poka, tudi to zamažejo. Luč je
za puščavnika ugasnila za ved-
no. Ostal je sam in nikdar več
ne bo slišal človeškega glasu,
edno ujeti odmev svojega
lastnega grla. Ko bo izgovarjal
svoje molitve, mu ne bo nihče
pristihnil, in ko bo klical, mu
ne bo nihče odgovarjal. Za-
brate, ki so ga živega pokopali,
je že mrtvec.

Tiho se vrnejo pogrebi v
svoj dolinski samostan k svo-
jim vsakdanjim opravkom. E-
dina vez med njimi in zazida-
nim je dolžnost, da ga dnevno
oskrbujejo s hrano.

Kako težko bi bilo za vsako-
gar izmed nas, če bi moral en-
sam dan prebiti v temni luk-
nji! Lama kimpoče pa ostane
v njej do svoje smrti. Človeka
spreleti zana ob tako groznem
in vendar vzvišenem dejanju!

Cim je ugasnil zadnji od-
blesek dnevnih svetlobe, lama
ve, da so njegovi spremljevalci
odšli. Ve, da je sonce stalo
visoko na nebu; neskončno
dolgo je v samoti in temi do
večera. Toda on ne ve, kdaj
se začne noč, zakaj v votlini
je vedno temno, temno kot v
rogu.

Mine prva noč. Mož se pre-
budi in se spgladi do žleba pod
zidom ter stegne roko po sko-
delici. Na prekrščenih nogah,
z rožnim vencem v roki, se
obrne proti kamniti steni, v
bljuba s počitimi glasovi svoje
molitve ter se vda premišlje-
vanju. Dan mine. Slede novi
dnevi in nove noči. Pride je-
sen; on dežja ne sliši. Nastopi
zim in pritise ostre mraz.

Nepomisljivo je za nas, da mo-
re živeti, saj nima nobenih
zmskih oblačil in nobenega
grejčevega ognja. Dni ne more
štet, toda v prihodnjem polet-
ju opazi, da je minilo leto.
Kasneje pozabi, koliko let je
že zaprt v jami. Edino, kar
šteje, so kroglice rožnega ven-
ca in s tem njegovih molitev.
V vsakim letom, ki mine, se
vedno bolj oddaljuje od svojih
zemeljskih spominov in pola-
ga na potih s soncem obsi-
janju. V spanju najde pozab-
ljanje neskončne sedanjosti.

Samoten skozi noči in leta
še njegovo razpoložljivost du-
ha odgovor na uganke življenja
in smrti. Hrepeni po smrti in
edini napetosti časa njegovega
življenja je občutek, da lahko
svoje hip napoti trenutek, ko
se bo dopolnil njegov čas. To
da smrt se ne podizja, kadar
je zaželen gost. Pretečijo no-
va leta.

Slednjic, po dolgi letih, po-
trka na kamnito steno smrti.
Lama iztegne svoje roke, da
bi sprejel prijatelja, ki je nanj
čakal tako dolgo. Slepi puš-
čavnik, ki je bil skozi desetletja
pogreznjen v neprodno tem-
no, nenadno zagleda bleščečo
svetlobo. Mrtvec se zgubi pod
telo. V zvestobi je položil svoj
izpit.

Po šestih dneh vdru v votli-
ne Junaka občejejo v bela ob-
lačila, na glavo mu položijo
krono. Njegovi lasje so dolgi
in snežno beli, telo mu je
sušeno in izsušeno. Menih,
ki so ga pred več desetletji
spremili k votlini in zazidali
njegov vhod, so vsi mrtvi; drugi
so zavzeli njihova mesta. Po-
novo ga na grmado in plame-
ni pogoltno svoj plen; kma-
ni ostane le še pepel. Neznani
puščavnik je postal svetnik.
Rešen je potovanja duš in od-
šel je v svetlobo večne blaže-
nosti.

Tako je napisal Sven Heđin
iz lastnega doživljanja in po pri-
povedanju tibetskih lama.
Zanimivo pa je gledanje tibet-
skega ljudstva na to početje,
kar krepko riše naslednja ti-
betska ljudska pripovedka o
lovcu in puščavniku.

Globoko v dirjem gozdu je
prebival puščavnik in zazidani
skalni votlini. Neki lovec, ki
je iz dneva v dan lovil po
gozdu, je pobožnemu možu od
svoje ubite živali prinesel
stegno in mu ga skoz ožko li-
nico potisnil v svetniško hiva-
lico. Ko je bila kot ogleda-
na, jo je puščavnik spet odvr-
gl skozi luknjo.

Cez leta je padlo lovčev
oko na velik kup ogolodanih
kosti, ki so se grmadile pred
puščavnikovim domom. Po-
padla ga je groza in vzkliknil
je: «Prevelik grešnik sem, pre-
več živali sem pobil! Nisem
vreden, da živim, sam si mo-
ram vzeti življenje!»

Cisto v bližini puščavnikove
votline je bila strma skalnata
čera. S te se je vrgel v brez-
no. Toda med padanjem je iz-
ginil pred puščavnikovim po-
gledom; dvignil se je v nebo.

Tedaj si je mislil puščavnik:
«Če je lovec, veliki grešnik, ki
je toliko živalim vzel življe-
nje, bil dvignjen v nebo, mo-
ram jaz, ki sem vse svoje živ-
ljenje samotem premolil v
gozdni votlini, še vse bolj biti
vreden, da pridem v nebesa.»

Skozi linico se je zrinil iz
svoje votline ter se s skalne
čeri pognal za lovcom — pa je
obležal razbit v globini.

VIPI

K ustanovitvi Informacijske-
ga urada, nekateri komuni-
stični partiji se je pristopilo
dne dni kasneje, v jeseni leta
1947. Značilno je, da je do re-
alizacije te Stalinove odločitve
prišlo prav v času, ko se je SZ
odločila dokončno priteniti
pod svojo neposredno kontro-
lo celotno politiko tistim državam,
da je mednarodna situacija za
to zrela. Po drugi svetovni
vojni se je svet v precejšnji
meri razorožil, česar SZ ni sto-
rila. To je imela očitno pred-
nost.

Stalinov namen
Ne smemo pozabiti, da je
Stalin postavil svoje zahteve
natančno proti tistim državam,
ki je zanje smatral, da so mu
bile v drugi svetovni vojni
priznane kot njegova-interesa-
stera. Valed tega so bili na u-
stanovitvi sestanku Kominforma
povabljeni predstavniki dežel,
ki so bile vključene v obse-
renost stero; Jugoslavija, Bol-
garija, Rumunija, Madžarska,
Čehoslovaška in Poljska. Zra-
ven tega so se posvetovanja
izvajala tudi predstavniki KP
Italije in Francije, poleg zgo-
rajen omenjenih pa tudi nekaj-
si komunistični partiji v Evro-
pi, pri katerih je bilo opaziti
določene tendence po neod-
visni poti v socializem, kar bi
se mu vrstilo, čemu ni bilo
v Moskvi, posebej v primeru
Francije, ki je delala iz izredno
bogatih revolucionarnih tra-
dicijam.

Nobena druga komunistična
organizacija ni bila povabljena
k ustanovitvi nove organizaci-
je. V vrstah komunistov so se
mu vrstili, čemu ni bilo
v Moskvi, posebej v primeru
Francije, ki je delala iz izredno
bogatih revolucionarnih tra-
dicijam.

Tako je napisal Sven Heđin
iz lastnega doživljanja in po pri-
povedanju tibetskih lama.
Zanimivo pa je gledanje tibet-
skega ljudstva na to početje,
kar krepko riše naslednja ti-
betska ljudska pripovedka o
lovcu in puščavniku.

Globoko v dirjem gozdu je
prebival puščavnik in zazidani
skalni votlini. Neki lovec, ki
je iz dneva v dan lovil po
gozdu, je pobožnemu možu od
svoje ubite živali prinesel
stegno in mu ga skoz ožko li-
nico potisnil v svetniško hiva-
lico. Ko je bila kot ogleda-
na, jo je puščavnik spet odvr-
gl skozi luknjo.

Globoko v dirjem gozdu je
prebival puščavnik in zazidani
skalni votlini. Neki lovec, ki
je iz dneva v dan lovil po
gozdu, je pobožnemu možu od
svoje ubite živali prinesel
stegno in mu ga skoz ožko li-
nico potisnil v svetniško hiva-
lico. Ko je bila kot ogleda-
na, jo je puščavnik spet odvr-
gl skozi luknjo.

Globoko v dirjem gozdu je
prebival puščavnik in zazidani
skalni votlini. Neki lovec, ki
je iz dneva v dan lovil po
gozdu, je pobožnemu možu od
svoje ubite živali prinesel
stegno in mu ga skoz ožko li-
nico potisnil v svetniško hiva-
lico. Ko je bila kot ogleda-
na, jo je puščavnik spet odvr-
gl skozi luknjo.

Globoko v dirjem gozdu je
prebival puščavnik in zazidani
skalni votlini. Neki lovec, ki
je iz dneva v dan lovil po
gozdu, je pobožnemu možu od
svoje ubite živali prinesel
stegno in mu ga skoz ožko li-
nico potisnil v svetniško hiva-
lico. Ko je bila kot ogleda-
na, jo je puščavnik spet odvr-
gl skozi luknjo.

Globoko v dirjem gozdu je
prebival puščavnik in zazidani
skalni votlini. Neki lovec, ki
je iz dneva v dan lovil po
gozdu, je pobožnemu možu od
svoje ubite živali prinesel
stegno in mu ga skoz ožko li-
nico potisnil v svetniško hiva-
lico. Ko je bila kot ogleda-
na, jo je puščavnik spet odvr-
gl skozi luknjo.

Globoko v dirjem gozdu je
prebival puščavnik in zazidani
skalni votlini. Neki lovec, ki
je iz dneva v dan lovil po
gozdu, je pobožnemu možu od
svoje ubite živali prinesel
stegno in mu ga skoz ožko li-
nico potisnil v svetniško hiva-
lico. Ko je bila kot ogleda-
na, jo je puščavnik spet odvr-
gl skozi luknjo.

MONICA INGLESBY
glavna primabalerina Internacionalnega baleta iz Londona, ki
bo danes zvečer nastopila v gledališču «Verdini» z «Labodjim
jezerom» Čajkovskega.

FORMOZA in njeni prebivalci

Pozornost svetovne javnosti
je zadnje dni obrnila na For-
mozo, ker je ameriško vojno
ladjevalje opustilo varnostno
službo okrog nje. To pa ni prvi
primer, da prihajajo čepi otko-
(ilha formosa), kakor so ga
imenovali nekot Portugalci, ne-
mire čase. V začetku našega
stletja je bila Formoza tesno po-
vezana s kitajsko celino. Pozne-
je so jo zavzeli Malajci, potem
pa so prišla na otok politično
preganjava plemena iz Kitaj-
ske, Japonci, Nizozemci in Por-
tugalci so se večkrat prepirali
zaradi Formoze, ob koncu 17.
stoletja pa so nad 20 let na njej
gospodarili morski roparji. Le-
ta 1874 so se izkrcali na For-
mozi Japonci, deset let pozneje
pa so jo zasedli Francozi. Ob-
krat je Kitajska dobila Formo-
zo nazaj. Leta 1895 je prišel
otok spet v japonske roke in
Japonci so ostali njegovi gos-
podarji do konca druge sve-
tovalne vojne, ko so jo po skle-
nitvi mirovne pogodbe vrnili

Pokrajinsko je Formoza ali
Tajvan, kakor jo imenujejo Kitaj-
taji, zelo zanimiva. Večji del
otoka je gorat, vzhodna obala
pa zelo rodovitna. Riž dozori
tu celo dvakrat na leto. Čeprav
je Formoza gorata in razmerno
majhna dežela, ima nad 6
milijonov prebivalcev, ker je
zadnja leta in mesece prbežalo
na ta otok več sto tisoč kitaj-
skih beguncov. Razen riža pri-
delujejo predvsem sladkor in
in čaj. Dokler je bila Formoza
v japonskih rokah, je imela ze-

lo razvito zunanjo trgovino, ki
pa so jo nesposobni in podkup-
ljivi kitajski guvernerji po le-
tu 1945 malone popolnoma ubi-
li. Cangkajskove vojake gleda-
lo ljudje po strani. Japonci
totalitarni režim je zapustil na
Formozi žalostne posledice. Ja-
ponci so namreč strogo cenzu-
rirali dnevni tisk in knjige. Za-
to je zlasti mladina neizobraže-
na.

Podnebje je na Formozi za
Evropejca zelo neugodno. V ni-
žinah je vlažno in vroče. Sub-
tropični listnati gozdovi segajo
do 2000 m visoko, v nižinah pa
rasto palme, ananas in bambus.
Malajski medvedi, človeške opice
in leopardi izpolnjujejo vtip
tropske pokrajine. Z na-
ravniimi zakladi je ta otok bo-
gat, malo pa izkorišča na
njem bogata ležišča premoga,
bakra, svine, železa in petro-
leja. Strateški pomen Formoze
nam postane očiten, brž ko po-
gledamo na zemljevid. Otok le-
ži med japonskim otočjem in

Filipini in je naravnost idealna
baza za napade na kitajsko ce-
lino.

Američani so po drugi sve-
tovalni vojni Formozo zasedli,
potem pa so svoje čete pristo-
voljno umaknili in izročili otok
kitajski nacionalistični vladi s
Cangkajskom na čelu. Pozneje,
ko je izbruhla korejska vojna,
pa je ameriško vojno lad-
jevalje spet prevzelo zaščito For-
moze, hkrati pa jo je blokiralo.
Del prebivalstva zahteva neod-
visno državo, drugi pa se za-
vezujejo za to, da bi bila For-
moza pod skrbništvom OZN.

Najmanj je takih, ki žele, da
bi Formozo spet priključili Ja-
ponci. Večina prebivalcev pa
govori japonski.

**Umeten dež
ludi v Jugoslaviji**
Minilo je šele šest let, odkar
se je znanstvenikom v Ameriki
posrečilo prvi poskus v umetni-
nem dežju. Zdej je ta metoda znat-
no izpopolnjena in v ZDA imajo
že tri podjetja, ki se ukvar-
ajo z umetnim dežjem. Tudi v
Jugoslaviji bodo začeli izdelo-
vati naprave za umeten dež.

Na ameriška podjetja se obrača
delež več farmarjev, pa tudi
industrijskih podjetij in mest-
nih uprav, ki jim je potrebna
voda. Lani so z umetnim dež-
jem namakali že velika pod-
ročja na zahodu ZDA. Na Kubi
so z umetnim dežjem zagotovili
velik donos sladkornega trsa.
V neki pokrajini pa so rešili
pridelek tabaka v vrednosti
nad 5 milijonov dolarjev.

Z umetnim dežjem so poga-
sili tudi velik gozdni požar v
Oregonu. Nad New Yorkom je
padlo kakih 100 milijard litrov
umetnega dežja, tako da so na-
polnili vse rezervoarje in da je
bilo mesto rešeno skrbi, kako
bo s pitno vodo.

**Republika Hrvatska
ima bogata
ležišča nafte**
Jugoslovanska proizvodnja
nafta znaša letno okrog 150 ti-
soč ton, nad polovico tega od-
pada na ljudsko republiko Hr-
vatsko, ostalo na Slovenijo.
Jugoslovanska država je že
vložila in še vlagala velika sred-
stva za dvig te izredno važne
gospodarske veje, pri čemer je
brez dvoma osnovna tendenca
v tem, da bi se glede te dra-
gocene surovine čimprej osamo-
vojčili. Povsod se vrše in-
tenzivna raziskovalna dela,
proizvajajo se že lastni vrtal-
ni stroji ter grade čistilnice
(rafinerije).

Najnovjši rezultati razisko-
valnih del na Hrvaškem na
področju izkoriščanja nafte in
plina kot tudi znatna investici-
jska sredstva, ki jih name-
ravajo v tem letu vložiti v to
proizvodno vejo, bodo prejkone
omogočili, da bo Hrvatska
letos prvič proizvedla nad 100
tisoč ton nafte. Računa se, da
bodo v letu 1953 proiz-
vedli okrog 115 tisoč ton
nafta, kar pomeni, da se bo
proizvodnja v odnosu na pre-
teklo leto povečala za 25 od-
stotkov.

Pred kratkim so končali s
raziskovalnimi deli v bližini
Bunjan pri Novoselu. Rezul-
tati pravijo, da se nafta razte-
va v dolžini kakih treh kilo-
metrov, je enake kvalitete ter
se nahaja v istih geoloških for-
macijah, kot ona v Sumčanih
ali Goluju. Raziskane industri-
ske rezerve znašajo v Bunja-
nih okrog 200 tisoč ton, per-
spektivne rezerve pa so še
mnogo večje. Drugo zelo važ-
no področje je Kloštar pri
Ivanjigradu, ki je izredno bo-
gato na nafti. Zaenkrat je ugo-
tovo, da bi mogla dati
naftina ležišča v Kloštru o-
krog milijon ton nafte.

Letos bodo začeli s razisko-
valnimi deli na področju Mra-
mor Brda. Zraven tega so še
predvidena nadaljnja razisko-
valna dela na področjih, kjer
se bo že kmalu začelo z izko-
ščanjem, tako v Janja Lipi, O-
sekovi in Sedlariji. Nadalje se
vrše raziskovalna dela v okoli-
stih Vrbove in Daruvara, rav-
nako v nekaterih predelih
Punje, Moslavčke gore, Pa-
puke in Požeške gore.

**Umeten dež
ludi v Jugoslaviji**
Minilo je šele šest let, odkar
se je znanstvenikom v Ameriki
posrečilo prvi poskus v umetni-
nem dežju. Zdej je ta metoda znat-
no izpopolnjena in v ZDA imajo
že tri podjetja, ki se ukvar-
ajo z umetnim dežjem. Tudi v
Jugoslaviji bodo začeli izdelo-
vati naprave za umeten dež.

Na ameriška podjetja se obrača
delež več farmarjev, pa tudi
industrijskih podjetij in mest-
nih uprav, ki jim je potrebna
voda. Lani so z umetnim dež-
jem namakali že velika pod-
ročja na zahodu ZDA. Na Kubi
so z umetnim dežjem zagotovili
velik donos sladkornega trsa.
V neki pokrajini pa so rešili
pridelek tabaka v vrednosti
nad 5 milijonov dolarjev.

Z umetnim dežjem so poga-
sili tudi velik gozdni požar v
Oregonu. Nad New Yorkom je
padlo kakih 100 milijard litrov
umetnega dežja, tako da so na-
polnili vse rezervoarje in da je
bilo mesto rešeno skrbi, kako
bo s pitno vodo.

**Republika Hrvatska
ima bogata
ležišča nafte**
Jugoslovanska proizvodnja
nafta znaša letno okrog 150 ti-
soč ton, nad polovico tega od-
pada na ljudsko republiko Hr-
vatsko, ostalo na Slovenijo.
Jugoslovanska država je že
vložila in še vlagala velika sred-
stva za dvig te izredno važne
gospodarske veje, pri čemer je
brez dvoma osnovna tendenca
v tem, da bi se glede te dra-
gocene surovine čimprej osamo-
vojčili. Povsod se vrše in-
tenzivna raziskovalna dela,
proizvajajo se že lastni vrtal-
ni stroji ter grade čistilnice
(rafinerije).

Najnovjši rezultati razisko-
valnih del na Hrvaškem na
področju izkoriščanja nafte in
plina kot tudi znatna investici-
jska sredstva, ki jih name-
ravajo v tem letu vložiti v to
proizvodno vejo, bodo prejkone
omogočili, da bo Hrvatska
letos prvič proizvedla nad 100
tisoč ton nafte. Računa se, da
bodo v letu 1953 proiz-
vedli okrog 115 tisoč ton
nafta, kar pomeni, da se bo
proizvodnja v odnosu na pre-
teklo leto povečala za 25 od-
stotkov.

Pred kratkim so končali s
raziskovalnimi deli v bližini
Bunjan pri Novoselu. Rezul-
tati pravijo, da se nafta razte-
va v dolžini kakih treh kilo-
metrov, je enake kvalitete ter
se nahaja v istih geoloških for-
macijah, kot ona v Sumčanih
ali Goluju. Raziskane industri-
ske rezerve znašajo v Bunja-
nih okrog 200 tisoč ton, per-
spektivne rezerve pa so še
mnogo večje. Drugo zelo važ-
no področje je Kloštar pri
Ivanjigradu, ki je izredno bo-
gato na nafti. Zaenkrat je ugo-
tovo, da bi mogla dati
naftina ležišča v Kloštru o-
krog milijon ton nafte.

Letos bodo začeli s razisko-
valnimi deli na področju Mra-
mor Brda. Zraven tega so še
predvidena nadaljnja razisko-
valna dela na področjih, kjer
se bo že kmalu začelo z izko-
ščanjem, tako v Janja Lipi, O-
sekovi in Sedlariji. Nadalje se
vrše raziskovalna dela v okoli-
stih Vrbove in Daruvara, rav-
nako v nekaterih predelih
Punje, Moslavčke gore, Pa-
puke in Požeške gore.

**Umeten dež
ludi v Jugoslaviji**
Minilo je šele šest let, odkar
se je znanstvenikom v Ameriki
posrečilo prvi poskus v umetni-
nem dežju. Zdej je ta metoda znat-
no izpopolnjena in v ZDA imajo
že tri podjetja, ki se ukvar-
ajo z umetnim dežjem. Tudi v
Jugoslaviji bodo začeli izdelo-
vati naprave za umeten dež.

Na ameriška podjetja se obrača
delež več farmarjev, pa tudi
industrijskih podjetij in mest-
nih uprav, ki jim je potrebna
voda. Lani so z umetnim dež-
jem namakali že velika pod-
ročja na zahodu ZDA. Na Kubi
so z umetnim dežjem zagotovili
velik donos sladkornega trsa.
V neki pokrajini pa so rešili
pridelek tabaka v vrednosti
nad 5 milijonov dolarjev.

Z umetnim dežjem so poga-
sili tudi velik gozdni požar v
Oregonu. Nad New Yorkom je
padlo kakih 100 milijard litrov
umetnega dežja, tako da so na-
polnili vse rezervoarje in da je
bilo mesto rešeno skrbi, kako
bo s pitno vodo.

**Republika Hrvatska
ima bogata
ležišča nafte**
Jugoslovanska proizvodnja
nafta znaša letno okrog 150 ti-
soč ton, nad polovico tega od-
pada na ljudsko republiko Hr-
vatsko, ostalo na Slovenijo.
Jugoslovanska država je že
vložila in še vlagala velika sred-
stva za dvig te izredno važne
gospodarske veje, pri čemer je
brez dvoma osnovna tendenca
v tem, da bi se glede te dra-
gocene surovine čimprej osamo-
vojčili. Povsod se vrše in-
tenzivna raziskovalna dela,
proizvajajo se že lastni vrtal-
ni stroji ter grade čistilnice
(rafinerije).

Najnovjši rezultati razisko-
valnih del na Hrvaškem na
področju izkoriščanja nafte in
plina kot tudi znatna investici-
jska sredstva, ki jih name-
ravajo v tem letu vložiti v to
proizvodno vejo, bodo prejkone
omogočili, da bo Hrvatska
letos prvič proizvedla nad 100
tisoč ton nafte. Računa se, da
bodo v letu 1953 proiz-
vedli okrog 115 tisoč ton
nafta, kar pomeni, da se bo
proizvodnja v odnosu na pre-
teklo leto povečala za 25 od-
stotkov.

Pred kratkim so končali s
raziskovalnimi deli v bližini
Bunjan pri Novoselu. Rezul-
tati pravijo, da se nafta razte-
va v dolžini kakih treh kilo-
metrov, je enake kvalitete ter
se nahaja v istih geoloških for-
macijah, kot ona v Sumčanih
ali Goluju. Raziskane industri-
ske rezerve znašajo v Bunja-
nih okrog 200 tisoč ton, per-
spektivne rezerve pa so še
mnogo večje. Drugo zelo važ-
no področje je Kloštar pri
Ivanjigradu, ki je izredno bo-
gato na nafti. Zaenkrat je ugo-
tovo, da bi mogla dati
naftina ležišča v Kloštru o-
krog milijon ton nafte.

Letos bodo začeli s razisko-
valnimi deli na področju Mra-
mor Brda. Zraven tega so še
predvidena nadaljnja razisko-
valna dela na področjih, kjer
se bo že kmalu začelo z izko-
ščanjem, tako v Janja Lipi, O-
sekovi in Sedlariji. Nadalje se
vrše raziskovalna dela v okoli-
stih Vrbove in Daruvara, rav-
nako v nekaterih predelih
Punje, Moslavčke gore, Pa-
puke in Požeške gore.

**Umeten dež
ludi v Jugoslaviji**
Minilo je šele šest let

PRIMORSKI DNEVNIK

VREME

Vremenska napoved za danes: Predvidevajo še vedno jasno vreme z morebitnimi krajevnimi pooblačitvami. — Temperatura se ne bo spremenila. — Včerajšnja najvišja temperatura v Trstu je dosegla 6,1; najnižja 0,3 stopinje.

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

V PRIČAKOVANJU ODPUSTA 389 TEKSTILNIH DELAVCEV

Delegacija tekstilnih delavcev zahtevala posredovanje vladnih oblasti

Tudi sindikalne organizacije zahtevajo preprečitve namere ravnateljstva za odpuste v tržiških predilnicah

GORICA, 18. — V torek dopoldne so na goriški prefekturi sprejeli delavsko delegacijo predilnic v Podgori in Ronkah. Clani delegacije so pokrajinskim vladnim oblastem prikazali nezadovoljstvo, ki je v predilnicah nastalo po napovedanih nameravanih odpustih 389 tekstilnih delavcev in delavk, ki jih ravnateljstvo tržiških predilnic skuša postaviti na ceste 25. februarja. Predstavnik delavcev so zahtevali od oblasti potrebno podporo in izrazili željo, naj bi navezale stike z ravnateljstvom, da bi preprečili množični odpust, ki bi bil po lanskim odpustih nov neprijeten udarec, ki bi hudo prizadel številne družine v naši pokrajini in po njih celotno goriško gospodarstvo.

Sindikalne organizacije so o predvidenih odpustih obvestile krajevne oblasti in od njih zahtevale, da jih preprečijo. Italijanska federacija dela je sklenila vprašanje reševati neposredno z Zvezo industrijev z namenom, da bi med obema organizacijama prišlo do poravnave, ki bi rešila 389 delavcev in delavk. O nameravanih množičnem odpustu bo na prvi prihodnji seji razpravljali tudi goriški občinski svet.

Ne moremo se trdit, da bodo ukrepi sindikalnih organizacij in predstavnikov oblasti preprečili množične odpuste, ker se je šestkrat izkazalo, da so posamezne stranke v predvolilnem boju za volivce, med katerimi ima kršćanska demokracija v tem posvledju največji vpliv, uspele odpraviti prenehanje na kasnejšo dobo. Semkaj spada tudi izjava poslanca Baresija delavcem izven Solvay, da so predvidenih odpustov ali celo popolne ukinitve dela ne bo prišlo. Takoj po občinskih volitvah pa je ravnateljstvo Solvay pokazalo svojo namero, da hoče z upokojitvijo delavcev ali prostovoljno zapustitvijo dela odpraviti veliko število delavcev. To je sklenilo napraviti v trenutku, ko preživlja goriški delavski razred hudo gospodarsko krizo, ker v številnih primerih njihove mezdne ne zadostujejo za vsakdanje potrebe.

Predvsem mislimo, da bi morale goriške oblasti enkrat za vselej prenehati z obljubami in govorjenjem o slabem gospodarskem stanju v goriški pokrajini ter stvarno pristopiti k odstranjevanju vseh vzrokov, ki ustvarjajo goriško gospodarsko krizo.

Prosta cona bi morala postati

IZ SODNIH DVORAN

Obsojena Benečana ker sta odšla v Jugoslavijo

Tjakaj sta brez potnega lista odšla na delo, ki ga v Italiji nista našla

GORICA, 18. — Na goriški sodnijski je bila danes zjutraj vrsta razprav. Najprej so pregledali obtožnico proti 29-letnemu Angelu Martinu iz Benetk, UL sv. Marka 1524, ki je 19. maja preteklega leta zbežal v Jugoslavijo na delo, iste dne se je odpravil v Jugoslavijo tudi 28-letni Adolf Spartillo iz Benetk. Tudi njega je brezposelnost privedla v sosednjo državo, da bi si prislužil kruha. Na današnji razpravi so ju sodniki po kratkem zaslišanju obsodili na 3 mesece zapore in plačilo 16.000 lir.

Družinski prepri pred sodnikom

GORICA, 18. — Ker se je razmerje med 43-letno Jožico Nardin por. Lasig iz Gorice, UL D'Annunzio 8 in njenim možem Pavlom poslabšalo in močilo upanja na zboljšanje, je Nardinova zadnje dni septembra lanskega leta zapustila možovo hišo. S seboj je vzela tudi hčerko, kateri oče ni priznavaš ne z besedo ne z dejanjem. Odpravili sta se najprej k Nardinjevemu bratu v Stanzhe, kjer sta prebili nekaj dni. Nato je žena šla k svoji sestri v Graž. Ko je njen mož zvedel za njeno bivališče, ji je takoj pisal in jo

V vinjenosti motila nočni mir

GORICA, 18. — Varnostni agenti so pretekli november zvečer našli v UL N. Sauro neko žensko, ki se je zaradi vinjenosti vlekla po cesti in vpila na ves glas ter tako motila nočni mir. Agenti so jo skušali najprej pomiriti, a ker so uvideli, da je vsak trud zaman, so jo pospremili na policijo. Gre za 34-letno Sofijo Perfolja iz Gorice, UL Matajur 3. Žensko so nato izpustili in jo prijavili sodnim oblastem zaradi vinjenosti in motenja nočnega mira. Danes zjutraj so jo sodniki, po zaslišanju obtoženke in varnostnih agentov, obsodili na 3 mesece zapore in poravnavo sodnih stroškov.

Nesreča v pekarni na Placuti

GORICA, 18. — Na delu v pekarni «Tosca» na Placuti se je danes zjutraj ponesrečil pek Henrik Kodermac iz Pevme št. 19. Moč je mesil kruh in je nehoti dal roko v stroj. Rešili avto Zelenega križa ga je pripeljal v mestno bolnišnico Brigata Pavia, kjer so zdravniki, ki ugotovili, da si je verjetno zlomil desno roko. Pridržali ga bodo na opazovalnem oddelku približno 20 dni.

KINO

VERDI, 16.30: «Osvojitev zapad», G. Cooper in J. Arthur. VITTORIA, 17: «Krik množice», K. Ryan. CENTRALE, 17: «Živio Zapata», M. Brando. MODERNO, 17: «Maščevalec roparja Jessa», H. Fonda in G. Tierney.

Na Goriškem so se posovili od pusta

Pustne šeme iz Moše so dobile prvo nagrado — Plesi v Gorici in okoliških vaseh

GORICA, 18. — Končno smo dali po vaseh in v mestu pustno slovo. Po okoliških vaseh so se otroci in odrasli obliki v pustne šeme in pobirali po hišah klobase, vino in drugo. Kar je za pod zob. Darov so dovolj nabrali. Po hišah so prepevali, igrali na harmoniko ter razveselili vse, ki je bilo v njihovi bližini. Zvečer pa so plesali v Stanzhe, Sovodnjah, Pevmi, St. Mavru, Steverjanu in v Jazbinah.

O goriškem pustnem sprevodu smo izvedeli, da so prvo nagrado podelili «družbi srednjeveških roparjev» iz Moše. Pri «Zlatem pajku» je bilo veselo kot na zadnji dan leta vsi so bili veseli in nasmejani. Dvorana je bila okrašena z originalnimi risbami, ki so jih študentje sami pripravili. Orkester je zadeloval staro in mlado. Devet plesnih parov za tekmovalce v valčku je dobilo številke, da so ljudje vedeli za koga navijati. Po prvem valčku so izvolili najboljši tri pare. Med njimi so se vnela plesna bitka. Vsi trije so njevali lepo in razsodišču je bilo zelo težko dodeliti nagrado. Končno sta zmagala Goričanka in Stanzhe.

Plesalo se je do 5 ure zjutraj v vselem razpoloženju kot že dolgo ne. Vsi so odhajali z upanjem, da se bodo vnovič pri «Zlatem pajku», tako lepo zabavili.

Utrinki iz življenja v briški vasi Jazbine

Obisk burje, slovo od pusta in slovo od pusta, ki preprečuje poljska dela

GORICA, 18. — Tudi naši vasi burja v nedeljo ni prizanesla. Predvsem je poškodovale skednje ob hišah, katere kmetje rabijo za manjša kovaška in mizarska dela. Strehe je burja tako razdejala, da jih bo treba popolnoma obnoviti. Pust smo praznovali tudi v naši vasi; zanj je poskrbel predvsem mladina, ki je ob spremljavi harmonikarja praznovala za klobase, vino in druge dobrote. Ker so lepo peli, jim je marsikatera gospodinja napolnila malho z darovi.

Tudi onstran meje v Cerovnem smo videli mladino, ki je proslavljala pusta. Večja skupina fantov, oblečena v pustne obleke, je hodila od hiše do hiše in prepevala. Zvečer smo se seveda zavrteli v gostilni «Pri Mraku», kamor so fantje prinesli nabrane darove.

Naši kmetje se jeziijo predvsem zaradi muhastega vremena v letošnji zimi. Pravijo, da niti 24 ur ni enako. Tako vreme je povzročilo bolezn, saj je marsikdo obolzel zaradi prehlada. Posebno je zaradi vremena zastalo delo na polju, najbolj okopavanje v vinogradih. Vinogradniki bodo morali sedaj pohiteti, če bodo hoteli zaključiti zimsko delo pred saditvijo krompirja.

Vinske kleti so skoraj prazne, saj so Jazbinci prodali vse vino. Kvalitetnejše vino je šlo po 65 lir za liter, slabše pa po 50-60 lir.

Ta teden nas je obiskal tudi goriški škof. Njegov obisk nekateri stavijo v zvezo s skorajšno graditvijo vaške cerkve.

Zaplemba nemoralne revije «Follie»

GORICA, 18. — Goriška policija je julija lanskega leta došla od višjih oblasti ukaz za zaplenbo ilustriranega časopisa «Follie», ki ga je razširjal 58-letni Marco Ferrarini iz Gorice, Korzo Italia 81. Navedli so vzrok, da je časopis nemoralen. Takrat so zaplenili po mestu 12 izvodov lista «Follie» in obenem prijavili Ferrarina sodnim oblastem.

Na današnji razpravi na goriški sodnijski so Ferrarina oprostil, ker ni zakrivil kaznivih dejanj. Poravnati pa bo moral sodne stroške.

ZADNJA POROČILA

Gospodarski sporazum med Egiptom in Vzhodno Nemčijo

Izmenjali bodo za 4 milijone egiptovskih šterlingov blaga - Voditelji zahodno nemške delegacije, ki se je vrnila iz Kaira, upa na obnovitev pogajanj z Egiptom - Nagib napoveduje pogajanja o umiku angleških čet s sveskega področja

KAIRO, 18. — Ravnatelj egiptovskega departmaja za trgovino z inozemstvom dr. Amin Abu Dahab je danes sporočil, da sta Egipt in Vzhodna Nemčija sklenili gospodarski sporazum, ki predvideva izmenjavo blaga za 4 milijone egiptovskih šterlingov, kar je približno 4.100.000 britanskih šterlingov.

Sporazum so sklenili v Kairu nekaj dni po odhodu zahodno nemške trgovske delegacije, ki je prišla v egiptovsko prestolnico z istim namenom kot vzhodnonemška gospodarska delegacija.

Dahab je pojasnil, da bo Egipt izvažal bombaž, čebulo in mangonovo rudo, medtem ko bo Vzhodna Nemčija izvažala umetna gnojila, poljedelske stroje, tiskarske stroje in lepenko. Lanskoletni trgovski sporazum med Egiptom in Vzhodno Nemčijo je predvideval izmenjavo za 250.000 egiptovskih šterlingov.

Zahodnonemški podtajnik za gospodarstvo Westrick, ki se je v Zahodno Nemčijo vrnil po neuspelem zaključku trgovskih pogajanj z Egiptom, je danes izrazil upanje, da bo močnejše čimprej obnoviti gospodarska pogajanja med federalno nemško republiko in arabskimi državami na podlagi tehničnega načrta. Glede prekinitev kairskih pogajanj je dejal, da so bili Egipčani verjetno slabo obveščeni in so zahtevali od Zahodne Nemčije večje količine blaga kot jih Nemčija ima v tem trenutku. Nemška delegacija je arabskim državam ponudila blago v vrednosti 300 do 400 milijonov mark, plačljivih v 5 letih.

Ministrski predsednik Nagib je včeraj govoril egiptovski pehotni brigadi ob meji sveskega prekopa in dejal, da se bodo britansko-egiptovska pogajanja o prihodnosti področja ob Sueskem prekopu pričela v najkrajšem času.

Na neko vprašanje bivšega stalnega podtajnika v Foreign Officeu Vansitarta je britanski podtajnik za zunanje zadeve lord Reading dejal v zbornici, da britansko-egiptovskega sporazuma o Sudanu ni treba ratificirati in da je stopil v veljavo ob podpisu.

Nacistični maršal Kuechler na svobodi

BONN, 18. — Bivši maršal Georg Von Kuechler je danes po odredbi ameriških oblasti

prišel iz zapora Landsberg, kjer je še vedno zaprt velikojazni zločinec.

Kuechlerja je mednarodno sodišče v Nuernbergu obsodilo zaradi vojnih zločinov in zločinov proti človeštvu na 20 let zapore. Kasneje je ameriški vizez komisar Mc Cloy kazeno znižal na 12 let. Ameriška visoka komisija v Nemčiji pravi, da so ga izpustili na svobodo zaradi slabega zdravja in 82 let.

Pet kominformističnih funkcionarjev zbežalo

PO RUDU SO ZIDJE IN SO ZBEŽALI ZARADI PROIZVODSKE GONJE

DUNAJ, 18. — Nekateri funkcionarji židovske skupnosti so nocoj izjavili, da je pet uglednih židovskih funkcionarjev avstrijske kominformistične partije zapustilo Dunaj, da se izognejo proizidovski gonji kominformističnih voditeljev. Med temi je tudi znana avstrijska kominformistka, novinarka in pisateljica Eva Priester, ki je bila svojčas v svetovni zvezi in na severnokorejski fronti. Njeno pravo ime je Feinstein. Rojena je v Leningradu. Kremenlj je imel v njo veliko zaupanje. Ostali begunci so: dr. Hans Jelinek, gospodarski izvedenec, dr. Stephan Schwamm, odvetnik in Oto Stangl, policijski komisar za sovjetsko področje Dunaja.

V zadnjih snežnih metežih je zapadlo v Veliki Britaniji veliko snega. Oblasti so prisilile prizadetim krajem na pomoč in s snežnimi plagi očistile zametene ceste.

ŠPORTNI DNEVNIK

PRIPRAVE ZA SVETOVNO NOGOMETNO PRVENSTVO

Jugoslavija z Grčijo in Izraelom

Določene so skupine za kvalifikacijske tekme

V nedeljo je na sestanku v Cransu mednarodna nogometna federacija FIFA določila 13 skupin, v katerih bodo igrali kvalifikacijske tekme za V. svetovno prvenstvo v nogometu, ki bo poletil 1954 v Švici.

Iz vsake skupine bo v finalu v Švici igrala le po ena država zmagavalka, razen iz III. skupine, v kateri so Velika Britanija, Škotska, Severna Irsko in Wales. Ta skupina bo dala dva finalist. Urugvaj kot svetovni prvak in Švica kot organizator prvenstva prideta direktno v finalni del tekmovalca.

Kvalifikacijske skupine so naslednje:

I. skupina: Nemčija, Norveška in Saar. II. skupina: Belgija, Finska in Švedska. III. skupina: Velika Britanija, Škotska, Severna Irsko in Wales. IV. skupina: Svobodna Irsko, Francija in Luksemburg. V. skupina: Avstrija in Portugalska. VI. skupina: Španija in Turčija. VII. skupina: Madžarska in Poljska. VIII. skupina: Bolgarija, Romunija in CSR. IX. skupina: Egipt in Italija. X. skupina: Grčija, Izrael in Jugoslavija. XI. skupina: Haiti, Mehika in ZDA. XII. skupina: Brazilija in Čile. XIII. skupina: Kitajska, Koreja in Japonska.

Prijave Indije, Peruja in Vietnam niso bile sprejete, ker niso bile pravilne. Toda njihove naknadne prijave, ki bodo izpolnile vse formalne pogoje, bodo sprejete.

Kvalifikacijske tekme po

Opozorjamo vas na sledeče oddaje: Jug. cone Trsta: 18.15: Operne uverture (Verdi - Wagner). — Trst II: 19.00: Slovensčina za Slovence. — Trst I: 21.35: Rossini - Britten: Glasbena matineja. — Slovenija: 20.13: Koncert jugoslovanske zborovske glasbe.

RADIO

Titova štafeta

Planinske zveze Jugoslavije krenila iz Dražgoš

Iz Dražgoš, vasi na Goriškem, ki je bila med narodnoosvobodilno vojno popolnoma požgana, je včeraj krenila Titova štafeta Planinske zveze Jugoslavije. Ob Bickovi petini, kjer so bile 1. 1942 najhujše borbe med partizani in Nemci, je ob prisotnosti prebivalstva predal štafeto palico prvemu tekaču Tone Bučar, podpredsednik Planinske zveze Slovenije. Štafeto palico so izdali jesenjski kovinarji. Štafeta Planinske zveze Jugoslavije bo kmalu čez vse jugoslovanske planine in bo prispela v Beograd za Titov rojstni dan 25. maja. V Sloveniji bo pri štafeti sodelovalo 23 planinskih društev.

Tudi letos dirka po Hrvaški in Sloveniji

Na letni skupščini Kolesarske zveze Jugoslavije so sklenili, da se tudi letos organizira tradicionalna kolesarska dirka skozi Hrvaško in Slovenijo. Ugovori so tudi, da je potreben trener iz tujine za sistematičen trening tekmovalcev, ker je dosedanje kampiranje pokazalo slabe rezultate. Za novega predsednika zveze je bil izvoljen novinar Slobodan Bosilčić.

Kramer in Sedgman izenačila

NEW YORK, 18. — Jack Kramer je včeraj premagal Sedgmana z 6:2, 6:3, 6:4 in tako dosegel svojo petnajsto zmago. V prvi točki, kot Sedgman. Me Gregorju pa je uspešno sedmi premagati Seguro s 3:6, 6:4, 7:5. Segura pa je zmagal 24-krat.

Mogoče tudi Rusi na svetovnem prvenstvu

ZUERICH, 18. — Dr. Fritz Kraatz, predsednik evropske zveze hokeja na ledu, je včeraj zvečer povedal, da se bo mogoče tudi Rusi udeležili svetovnega prvenstva v hokeju, ki se bo prihodnji mesec pričelo v Zuerichu. Kraatz je dejal, da se je nekaj taktičnih vprašanj pojavilo zaradi vstopa v svetovno prvenstvo. Čeprav je to bilo ni sklenjeno, pa upa, da bo mogoče konec tedna sporočiti kaj določenega. Rok za prijave je sicer potekel že 31. januarja, vendar pravijo, da Rusom ne bodo dali težav, če nameravajo nastopiti. Vendar bo treba razrešiti splošne pravilnike, ki gleda Rusov, ker drugače ne bodo mogli govoriti o enakosti pogojev za vse prijavljence.

Iz galerije svetovnih športnikov

OLEG GONCARENKO 21-letni Rus, ki si je svoj prvi svetovni prvenstvo v hitrostnem orsanju. Zmagal je na 500 m, 10.000 m, na 1.500 m in na 500 m četrti.

Norvežan STOKKEN je poletil odlično, ki je na 10.000 m pod 30 minut, na 1.500 m pa je bil prvi, kar je bil prvi svetovni prvenstvo v hokeju na ledu.